

Asentajakiltahanke autoalan opetuksen kehittämisessä

Anttila Laura

Hanhilammi Tapio

Ammatillisen opettajankoulutuksen

Kehittämishanke

Marraskuu 2012

Ammatillinen opettajakorkeakoulu

Tampereen ammattikorkeakoulu

TAMPEREEN AMMATTIKORKEAKOULU

Tampere University of Applied Sciences

TIIVISTELMÄ

Tampereen ammattikorkeakoulu
Ammatillinen opettajakorkeakoulu

Anttila Laura
Hanhilammi Tapio

Asentajakiltahanke autoalan opetuksen kehittämisessä

Opettajankoulutuksen kehittämishanke 33 sivua + 1 liitesivua
Marraskuu 2012

Kehittämishankkeen tavoitteena oli selvittää syitä nykyaikaisten mobiililaitteiden käytön soveltuvuutta autoalan opetuksessa ammatillisessa koulutuksessa. Työn alussa luodaan perustaa mobiililaitteiden hyödyntämiselle opetuksessa määrittelemällä työssä käytetyt keskeiset sosiaalisen median käsitteet. Sosiaalisen median käyttö on yhä enemässä määrin lisääntynyt myös toisen asteen opetuksessa ja oppimisessa. Se mahdollistaa opetuksen monipuolistamisen ja lisää opiskelijoiden kiinnostuneisuutta opetukseen. Suurin osa opiskelijoista viettää tänä päivänä aikaa sosiaalisessa mediassa.

Kehittämishankkeessa arvioitiin kehitteillä olevaa ajoneuvoasentajien kouluttamiseen tarkoitettua Asentajakilta – wikispaces sivustoa ja blogia opiskelijoiden itsereflektoinnin välineenä. Tämän lisäksi arvioitiin sitä, kuinka nykyaikaiset mobiililaitteet auttaisivat ja motivoisivat opiskelijaa oppimisessa. Myös Facebookin soveltuvuutta ryhmänohjaajan välineenä arvioitiin.

Sivuston toimivuutta autoalan opetuksessa kartoitettiin opiskelijapalautteella Facebookin kautta. Opiskelijoiden (N=18) palaute opetuksessa käytetystä wikispaces sivustosta olivat pääsääntöisesti myönteisiä. Palautteen pohjalta sivustoa voidaan jatkokehittää edelleen autoalan opetuksessa.

Asiasanat: autoalan opetus, sosiaalinen media

1	JOHDANTO	4
2	MOBIILILAITTEIDEN HYÖDYNTÄMINEN OPETUKSESSA.....	6
	2.1 Oppimisympäristö	6
	2.2 Digiajan natiivit ja oppiminen	7
	2.3 Mobiililaitteet opetuksessa	8
	2.4 Sosiaalinen media	9
3	AUTOALAN OPPIMISYMPÄRISTÖN KEHITTÄMISEN TAUSTAA	11
	3.1 Mobiililaitteiden käyttöönotto ajoneuvoasentajien koulutuksessa	13
	3.2 Wikisivuston rakentaminen ja käyttöönotto hankkeessa	15
	3.3 Blogit oppimisportfoliona.....	16
	3.4 Sosiaalinen media ryhmänohjauksen välineenä	17
4	KILTAKOULUT.FI-HANKKEEN ARVIONTI	19
	4.1 Nykyaikaisen viestintätekniikan käyttö opetuksessa	19
	4.2 Wikin käyttö opetuksessa	22
	4.3 Blogi opiskeljan itsereflektoinnin välineenä	24
	4.4 Hankkeen vaikutus opiskeljan arkeen	27
5	YHTEENVETO	30
	LÄHTEET	33
	LIITTEET	34

1 JOHDANTO

Maailma muuttuu yhä nopeammasta tahdissa teknologian kehityksen myötä. Parissa vuosikymmenessä mobiililaitteita ei ollut juurikaan monessa taloudessa Suomessa. Tänä päivänä mobiililaitteet ovat osa arkea. On älypuhelimia, kannettavia tietokoneita, tablettitietokoneita, musiikkisoittimia ja muita digitaalisen ajan apulaisia.

Nykyajan nuoriso, jota usein Y-sukupolveksi kutsutaan, on tottunut uusimpaan teknologiaan. (Vesterinen & Suutarinen 2011) Siinä missä vanhempi sukupolvi vielä saattaa kauhistella teknologian nopeata edistymistä, tämä nuori teknosukupolvi sitä vaatii. Tämä sukupolvi, jota joskus myös diginatiiveksi kutsutaan, ei enää tyydy vanhoihin laitteisiin tai vanhoihin toimintamalleihin. Tämä sukupolvi tietää mitä haluaa, luottaa itseensä ja on entistä sukupolvea koulutetumpi.

Uuden sukupolven myötä myös opetuksen pitää muuttua. Tämä sukupolvi, joka on hullaantunut teknologian mahdollisuuksista ja haluaa käyttöönsä uudemman teknologian osaa myös vaatia opetukseen uusimpia laitteita. Teknologian nopea kehitys onkin haastanut erilaiset oppimisympäristöt uudistumaan ja omaksumaan teknologian monipuoliset käyttötavat.

Tässä kehittämishankkeessa selvitetään syitä nykyaikaisten mobiililaitteiden käytölle ammatillisessa koulutuksessa. Kehittämishankkeessa arvioidaan kehitteillä olevaa ajoneuvoasentajien kouluttamisen tarkoitettua Asentajakilta-wikispaces sivustoa, blogia opiskelijan itsereflektoinnin välineenä ja sitä kuinka nykyaikaiset mobiililaitteet auttavat ja motivoivat opiskelijaa. Lisäksi on tarkoitus arvioida facebookin soveltuvuutta ryhmänohjauksen välineeksi.

Tässä arvioinnissa on hyödynnetty laadullisen tutkimuksen lähestymistapaa. Kvalitatiivinen eli laadullinen tutkimus on menetelmäsuuntaus, jossa pyritään ymmärtämään tarkastelun kohdetta ja päätösten syitä. Laadullisessa tutkimuksessa otoksen määrä on pienempi kuin kvantitatiivisessa eli

määrällisessä tutkimuksessa, mutta tämä pienempi joukko tutkitaan perusteellisesti. Tärkeämpää on aineiston laatu kuin aineiston määrä. Laadullisen tutkimuksen tarkoituksena voi olla jonkun ongelman vertailu, selitys, ennustus tai tulkinta. Laadullinen tutkimus hakee pääsääntöisesti vastauksia kysymyksiin miksi, miten ja millainen. (Heikkilä 2010, 16-17)

2 MOBIILILAITTEIDEN HYÖDYNTÄMINEN OPETUKSESSA

Käsitteitä ja määritelmiä voidaan luonnehtia monella eri tavalla. Tässä luvussa määritellään kehittämishankkeen keskeisimpiä käsitteitä kirjallisuuden avulla yleisellä tasolla.

2.1 Oppimisympäristö

Käsite oppimisympäristö on nykyajan muotitermejä, joka mainitaan useassa yhteydessä. Käsite sinänsä ei ole kovin vanha, mutta tämä ei kuitenkaan tarkoita, ettei oppimisympäristöjä ole ollut olemassa aiemmin.

Opetushallitus (2004) määrittää oppimisympäristön olevan oppimisen liittyvää fyysisen ympäristön, psyykkisten tekijöiden ja sosiaalisten suhteiden kokonaisuutta, jossa opiskelu ja oppiminen tapahtuvat. Oppimisympäristö on siis muutakin kuin opetuksessa käytetty fyysinen tila. Se on kokonainen toimintaympäristö, joka kattaa tilat, välineet ja tavat käyttää näitä välineitä. Tähän ympäristöön luetaan myös opettajat, luokkatoverit ja koulun vakiintuneet toimintatavat. Omat tiedot ja taidot sekä oma motivaatio ja tunnetila määrittävät myös oppilaan toimintaympäristöä. (Oppimisympäristö 2012)

Termiä oppimisympäristö käytetään myös välillä puhuttaessa yksittäisestä oppimisalustasta. Oppimisalusta tulisi pikemminkin nähdä osana oppimisympäristöä, yhtenä välineenä ja mahdollistavana tekijänä. (Oppimisympäristö 2012)

Oppimisympäristö on käsitteenä laaja ja monisäikeinen. Hyvin usein se kuitenkin nähdään suppeana ja sen ymmärretään käsittävän vain fyysinen opetustila ja opetuksen välineet.

Oppimisympäristö tulee myös erottaa verkkoympäristöstä. Verkkoympäristöllä tarkoitetaan erilaisia oppimisalustoja, ryhmätyöohjelmia, teknologiaa ja muita sellaisia välineitä, jotka mahdollistavat verkon avulla tehtävän koulutuksen,

opetuksen ja ohjauksen. Tällaisia verkko-oppimisalustoja on mm. Moodle. (Koli 2008, 15)

2.2 Digiajan natiivit ja oppiminen

Digiajan natiivit eli diginaatiivit tarkoittaa 1980- ja 1990- luvuilla syntyneitä nuorisosukupolvea. Tätä sukupolvea nimitetään myös Y-sukupolveksi, tai millenniaaleiksi. Oli nimitys sitten mikä näistä edellä mainituista tahansa, yhteistä tuolle uudelle sukupolvelle on se, että he ovat saaneet kasvatuksensa internetin aikakautena ja heidän maailmankuvansa on hyvin paljon erilainen kuin heidän edeltävä sukupolvi, jota kutsutaan x-sukupolveksi. X-sukupolvella tarjotaan yleensä 60- ja 70-luvulla syntyneitä kansaa. (Vesterinen & Suutarinen 2011, 19, Vesterinen 2012)

Y-kansalle internetti on televisiota tärkeämpi viestintäkanava ja chatit, tekstiviestit sekä facebook tärkein kommunikointitapa. Heille tavallinen virka-aika työaikana on epätyypillinen ja yhteiskunnan odotetaan elävän 24/7-elämää. He elävät nykyajan globaalissa maailmassa, jossa tietotekniikka kaikkine herkkuneen ja lisälaitteineen on itsestäänselvyys. (Löyttyniemi 2012, Vesterinen 2012)

Y-sukupolven nuoret ovat saaneet vanhemmiltansa paljon huomiota lapsuudessa. Lisäksi vanhemmat ovat antaneet lasten tunteille ja mielipiteille tilaa. Heitä on kuunneltu ja mielipiteitä on arvostettu. Lasten suorituksia on myös keuhuttu. Näin ollen nuoret arvostavat sitä, että heitä kuullaan. (Vesterinen & Suutarinen 2011)

Perinteinen luento-opetus, jossa opettaja opettaa suurimman osan tuntia yksin luokan edessä ei ole kovin mielekkään tuntuista Y-kansalle. Nuoret haluavat, että opiskelun pitää olla mielekästä ja merkityksellistä. Ryhmätyöt, selkeät päämäärät, vapaus päättää omista työtavoista ja mahdollisuus kehittyä ovat näiden nuorten arvostamia asioita. Tärkeää on myös kokemuksellisuus, palautteen saaminen, asioiden kyseenalaistaminen ja asioiden eteneminen. Viivästyksiä ja odottamista Y-sukupolvi ei pidä arvossa. Nämä nuoret, joille

kännykkä tuntuu olevan liimattuna käteen, haluavat käyttöönsä uusimmat IT-teknologiapaletin niin opiskelussa kuin myös työelämässä. (Löyttyniemi 2012, Vesterinen 2012)

2.3 Mobiililaitteet opetuksessa

Mobiililaitteella tarkoitetaan matkapuhelimia, kämmentietokoneita, miniläppäreitä ja tabletteja. Mobiililaite tarkoittaa nimensä mukaisesti mukana kannettavaa laitetta. Yleistäen mobiililaitteilla tarkoitetaan sellaisia kannettavia laitteita, joilla pääsee verkkoon kiinni ajasta tai paikasta riippumatta. (Mobiiliopas 2012)

Mobiilioppiminen on mobiililaitteiden avulla tapahtuvaa oppimista. Mobiilioppimiselle on ominaista oppimisen yksilöllisyys ja riippumattomuus ajasta ja paikasta. Verkko-opetus on yksi mobiilioppimisen muoto. Yksinkertaistaen mobiilioppimisessa opiskelija on mobiili. (Digital Learning 2012, Mobiiliopas 2012)

Mobiiliopetus tarkoittaa mobiililaitteiden välityksellä tapahtuvaa oppimisen ohjaamista. Mobiilipedagogiikka on siis oppimisen ja opetuksen muoto, jossa oppiminen tapahtuu mobiililaitteiden avulla autenttisessa ympäristössä kuten esimerkiksi työpaikalla tai vaikkapa luonnossa. (Digital Learning 2012, Mobiiliopas 2012)

Mobiiliympäristö mahdollistaa uusia oppimisen tapoja ja toimii opiskelijalähtöisesti. Laitteet mahdollistavat oppimisen ja sen ohjaamisen paikasta riippumattomasti.

Mobiililaitteita voidaan hyödyntää tiedon keräämisessä ja muistiinpanojen tekemisessä. Kameralla voidaan ottaa kuvia tai tehdä videoklippejä ja jakaa näitä sähköpostilla tai sosiaalisissa mediassa eteenpäin vaivattomasti. Oppimisprosessia voidaan myös dokumentoida esimerkiksi blogeissa. Mobiililaite mahdollistaa kommunikaation nopeuden ja vaivattomuuden. (Mobiiliopas 2012)

2.4 Sosiaalinen media

Sanastokeskus TSK:n julkaiseman sosiaalisen median sanaston mukaan sosiaalinen media on tietoverkkoja ja tietotekniikkaa hyödyntävä viestinnän muoto, jossa käsitellään vuorovaikutteisesti ja käyttäjälähtöisesti tuotettua sisältöä ja luodaan ja ylläpidetään ihmisten välisiä suhteita. (Sosiaalinen media)

Lyhyesti sosiaalisella medially eli somella tarkoitetaan verkon avulla tapahtuvaa julkista keskustelua, tiedonrakententelua ja jakamista.(Kalliala & Toikkanen 2012,18)

Sosiaalisen median sisältö on pääsääntöisesti käyttäjien tuottamaa ja sisältöä tuotetaan yhdessä. Sisällön käytön ja tuottaminen sekoittuu, koska sama henkilö voi olla sekä sisällön käyttäjä että tuottaja. (Kalliala & Toikkanen 2012,18)

Sosiaalisessa mediassa ei ole ulkopuolista valvontaa tai kontrollia, joten sisältö pääsee leviämään nopeasti. Lisäksi kynnys julkaista sisältöä sosiaalisessa mediassa ei ole kovin korkea. (Sosiaalinen media 2012)

Sosiaaliseen mediaan liittyy kiinteästi yhteisöllisyys ja näitä yhteisöllisyyden muotoja ovat erilaiset sosiaaliset verkot, ryhmät ja verkkoyhteisöt. Sosiaalinen media tarjoaa lukuisia erilaisia verkkoyhteisöpalveluita esimerkiksi blogit ja wikisivustot. (Sosiaalinen media, Kalliala & Toikkanen 2012, 19)

Sosiaalinen media tarjoaa paljon uusia ja helppoja vaikuttamisen lähteitä kirjoittajille perinteisien kanavien sijasta. On nopeampaa julkaista kirjoituksia sosiaalisessa mediassa kuin perinteisesti lehdistössä tai kirjana. Blogi on yksi tunnetuimmista tavoista julkaista omia kirjoituksia. Blogi on verkkopäiväkirja, johon kirjoittaja kirjoittajaa artikkeleita ja lukijat pääsevät näitä artikkeleita kommentoimaan halutessaan ilman erillistä rekisteröitymistä. (Kalliala & Toikkanen 2012, 19 - 20)

Blogaus on opetuksessa yleistynyt viime vuosina. Opettajat voivat perustaa kurssiblogin, jonka kautta tiedottavat kurssin tapahtumista ja pitävät yllä keskustelua. Nämä blogit ovat yleensä suosittumia kommunikaatiokanavia kuin koulun omat sivustot. Lisäksi oppilaat voivat itse perustaa omia kurssiblogeja, joihin he tekevät harjoitustöitä. Blogi voi myös toimia portfoliona, oppimispäiväkirjana tai muuna dokumentointivälineenä. Vaihtoehtoja on monia. (Kalliala & Toikkanen 2012, 21 - 22)

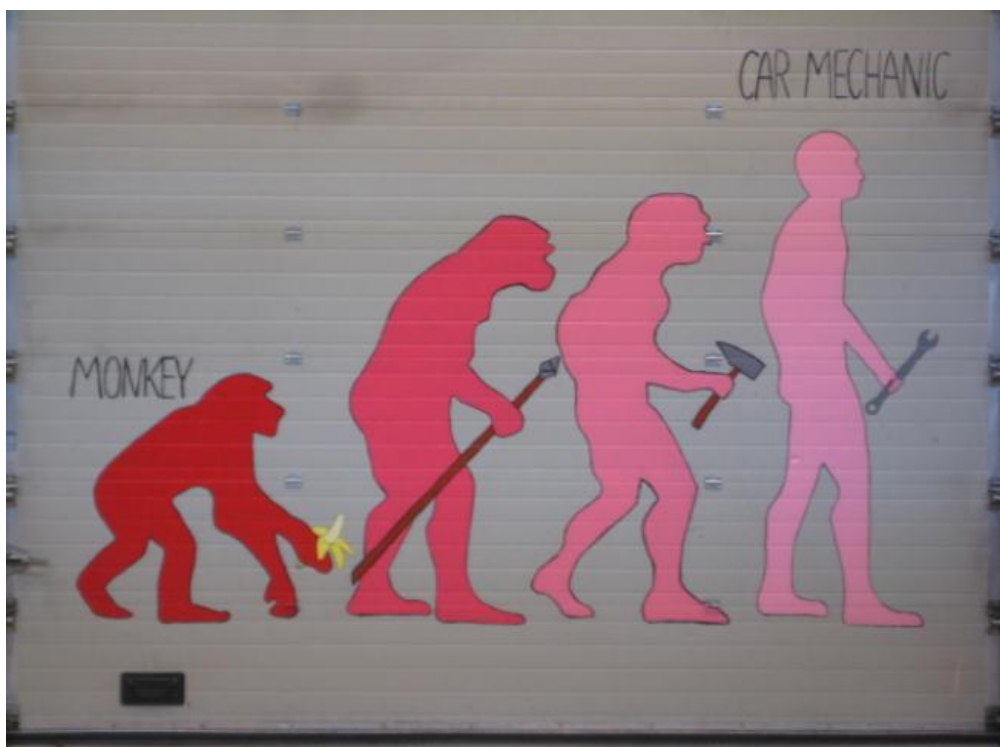
Blogien lisäksi muita sosiaalisen median välineitä on useita ja uusia syntyy lisää koko ajan. Kalliala ja Toikkanen (2012, 108 -129) listaavat suurimpia, suosituimpia ja keskeisimpiä eri alojen palveluita Sosiaalinen media opetuksessa -kirjan välineluetteloon. Alla olevaan listaukseen on koottu osa näistä keskeisistä palveluista esimerkiksi. (Sosiaalinen media 2012)

- **Linkkien ja uutisten jakopalveluita:** Delicious,Reddit, Digg
- **Blogipalveluita:** Blogger,Vuodatus,Blogilista
- **Mikroblogipalveluita:** Qaiku,Edmodo,Twitter
- **Wikipalveluita:** Wikipedia, MediaWiki, Wikispaces
- **Mediapalveluita:** Flickr, SlideShare, YouTube, Vimeo
- **Yhteisöjä:** Facebook, MySpace, LinkedIn
- **Virtuaalimaailmoja:** Second Life, Habbo Hotel

Sosiaalisen median tarjoamia mahdollisuuksia ja välineitä on monia ja uusia kehittyneempiä tapoja on tulossa koko ajan lisää. Mitä sitten pitäisi käyttää opetuksessa hyödyksi ja miten? Kalliala ja Toikkanen (2012, 7) toteavat että, oppimisprosessin pitää muuttua, jotta oppiminen paranee. Pelkästään käyttämällä uusia työvälineitä tämä ei onnistu. Uusien välineiden käyttö vaikuttaa toimintatapoihin ja näin ollen voivat vaikuttaa oppimistulokseen. Tähän tarvitaan kuitenkin opettajan ohjausta sekä osaamista ja oppilaiden halua oppia.

3 AUTOALAN OPPIMISYMPÄRISTÖN KEHITTÄMISEN TAUSTAA

Autoalan nopea kehittyminen on luonut autoalan ammatilliselle perusopetukselle uusia kehittämistarpeita. Työelämän kasvavat ammattitaito- ja laatuvaatimukset asettavat ammatillisen peruskoulutuksen järjestäjille paineita kehittää opetusmenetelmiä, oppimisympäristöjä ja koulutuksen laadunvarmistusta nykyvaatimusten mukaiseksi. Myös autoalan opiskelijat ovat viime vuosina muuttuneet enemmän kuin koskaan aiemmin: nykyiset opiskelijat ovat diginatiivi sukupolvi, jonka vaatimukset opetukselle ovat mullistaneet käytänteitä. Oppilaitosten on siis pystyttävä vastaamaan opetuksellaan sekä tämän uuden sukupolven että muuttuvan työelämän tarpeisiin. Pirkanmaan ammattiopiston autotekniikan opetuksessa on lähdetty hakemaan vastauksia siihen, kuinka ajoneuvoasentajia voitaisiin opettaa niin, että opetusmenetelmät palvelisivat mahdollisimman hyvin työelämän tarpeita ja auttaisivat nuorta kasvamaan yhteiskunnan asettamiin vaatimuksiin sekä motivoisivat opiskelijoita entistä parempiin suorituksiin opinnoissaan. Ammattiopistossa on myös annettu opiskelijoille mahdollisuus muokata omaa oppimisympäristöään mieluisaksi, josta kuvan yksi seinämaalaukset on yksi esimerkki.

Kuva 1. Opiskelijoiden maalaama työsalin ovi

Koulutuskeskus Tavastian pintakäsittelyn opettaja Jari Väykkysen ideoimana on syntynyt pintakäsittelyn opettamiseen uusi pedagoginen malli ja sivusto <http://pintakilta.wikispaces.com>. Väykkysen ja Pirkanmaan ammattiopiston autotekniikan lehtorin Petri Jämingin aloitteesta päätettiin keväällä 2012 anoa Opetushallitukselta hankerahoitusta, jonka avulla on luodaan monialainen kiltakoulujen verkosto, johon kuuluu opetusta tavoitteellisesti kehittäviä oppilaitoksia ja opettajia. [Kiltakoulut.fi](http://kiltakoulut.fi) -projektin tavoitteena on luoda eri ammattialoille soveltuvia pedagogisia malleja, joissa yhdistyvät opiskelijakeskeisyys, vertaisoppiminen, läpinäkyvä yhteisöllisen tiedon jakaminen ja vertaiskehittäminen. Lisäksi hankkeen avulla pyritään luomaan yrittäjämäinen asenne nuorten opiskeluun. Tiedon jakamisen ja vertaiskehittämisen välineinä hankkeessa ja opetuksessa käytetään ja testataan sosiaalisen median erilaisia palveluita ja markkinoilla olevia mobiililaitteita.

Koulutuskeskus Tavastian pintakäsittelylinjalla toteutuvan kognitiivisen mestari–oppipoika -mallin, projektioppimisen sekä ongelmaperustaisen ja tutkivan oppimisen keinoin luodaan mahdollisuus opiskelijan ammattitaidon ja ammatti-identiteetin syntymiseen. Kognitiivinen mestari–oppipoika -malli on pedagoginen malli, jossa tarkoituksena on oppia asiantuntijoiden käyttämiä ajattelu- ja toimintatapoja. Toimintaa voi verrata vanhan ajan mestarin ja oppipojan yhteistyöhön. Mestari–oppipoika -mallissa painotetaan kognitiivisen oppimisen ja tiedon toiminnallista, tilanteista ja sosiaalista luonnetta. Opiskelija havainnoi ja harjoittelee asiantuntijan ohjauksessa, tässä tapauksessa tutoropiskelijan ja opettajan. Opiskelija oppii alan ammattilaiselle ominaisen tavan toimia ja ajatella. Oppimisprosessi muokataan aidoksi toiminnaksi todellisissa työtilanteissa, jolloin opitaan käytännön tietoja ja taitoja. [Kiltakoulut.fi](http://kiltakoulut.fi) -hankkeen tuoman rahoituksen avulla on kehitetään ajoneuvoasentajien koulutukseen vastaavanlainen malli, jota Pintakilta on noudattanut pintakäsittelijöiden opetuksessa Koulutuskeskus Tavastiassa ja myöhemmin automaalareiden opetuksessa Pirkanmaan ammattiopistossa. Tässä kehityshankeselostuksessa ei kuitenkaan paneuduta enempää ajoneuvoasentajaopiskelijoille kehitteillä olevaan mestari–oppipoika -malliin, koska se on suunnittelultaan ja toteutukseltaan vielä alkutekijöissä vaan keskitytään jo käynnissä oleviin uusiin toimintatapoihin.

Tällä hetkellä (2012) Pirkanmaan ammattiopistossa Asentajakilta-sivustoa rakentaa yksi opettaja, mutta vuonna 2013 on tarkoitus, että lisäksi toinen opettaja alkaa kehittämään ja käyttämään Asentajakillan Wikispaces-sivustoa. Syksyllä 2012 aloitti yksi ajoneuvoasentajan koulutusohjelman ryhmä pilottina Asentajakilta-toiminnan, jonka avulla testataan uusia opetusmenetelmiä. Syksyllä 2013 aloitetaan seuraava Asentajakilta-ryhmä, jonka avulla edelleen kehitetään rakenteilla olevaa pedagogista mallia.

3.1 Mobiililaitteiden käyttöönotto ajoneuvoasentajien koulutuksessa

Pirkanmaan ammattiopistossa muutama opettaja on käyttänyt mobiililaitteita noin kahden vuoden ajan ajoneuvoasentajien opetuksessa. Tällä hetkellä opiskelijat ja opettajat käyttävät opetuksessa omia ja oppilaitoksen älypuhelimia sekä oppilaitokselle hankittu iPad tablettietokoneita. Kuvassa kaksi opiskelijaa editoi kuvaamaansa videota iPad-laitteella, joka on yksi tapa käyttää mobiililaitteita oppilaitoksissa.

Kuva 2. Opiskelija editoi jäähdytysjärjestelmästä kuvaamaansa videomateriaalia

Pirkanmaan ammattiopiston auto-osaston opetukseen on tuotu AmmattiOte-hankkeessa videomateriaalin käyttö havainnollistamisen apukeinona ja opiskelijan välineenä oppia. AmmattiOte-hankkeen aikana auto-osastolla

kokeiltiin erilaisia välineitä videomateriaalin tuottamiseen. Ensimmäinen laitteisto oli tavallinen HD-videokamera ja tehokas PC-tietokone videonkäsittelyohjelmalla, mutta tämä laitteisto osoittautui liian monimutkaiseksi käyttää. Seuraavaksi PC vaihdettiin Applen valmistamaan iMac-tietokoneeseen, jonka mukana tuli helppokäyttöisempi videonkäsittelyohjelma ja iTunes-mediakirjasto videomateriaalin säilyttämiseen ja hallintaan. Viimeisessä vaiheessa kokeilussa oli iPad2-tablettitietokoneet, jotka lopuksi yhdessä iMac-tietokoneiden kanssa osoittautuivat hankkeen tavoitteiden mukaisen materiaalin tuottamisessa helppokäyttöisemmiksi. Tablettitietokoneet ovat osoittautuneet hyviksi välineiksi videoiden kuvaamiseen ja käsittelyyn, koska niillä videon voi tehdä alusta loppuun. Videon kuvaus, leikkaus, tekstien ja tehosteiden lisäys onnistuu samalla laitteella, minkä lisäksi iPadilla valmiin videon saa helposti jaettua esimerkiksi YouTubeen ja oppimisportfolioina käytettäviin opiskelijoiden omiin blogeihin (ks. luku 3.3). Tablettitietokoneita voidaan käyttää lisäksi myös esimerkiksi korjaamokirjallisuuden lukemiseen ja muuhun tiedonhankintaan. Kaikki nämä laitteet ovat opiskelijoiden vapaassa käytössä eikä mitään laitteita ole laitettu niin sanotusti lukkojen taakse.

Auto-osastolla on nykyisin käytössä kaksi HD-videokameraa, yhdeksäntoista iPad-tablettitietokonetta ja viisi videoiden käsittelyyn sekä hallintaan varattua iMac-tietokonetta. Näiden laitteiden avulla opiskelijat kuvaavat omia työsuoritteitaan ja valmistavat lyhyitä elokuvia. Opiskelijoiden kuvaamat ja käsittelemät videot katsotaan yleensä päivän päätteeksi koko opiskelijaryhmän kanssa, mikä luo erinomaisia opetustilanteita, koska opetettava asiakokonaisuus tulee kerratuksi useaan kertaan ja opiskelijat kertovat toisilleen, mitä ovat tehneet ja oppineet. Video- ja muun sähköisen opetusmateriaalin toistoon opetustilassa on videotykkejä ja taulutelevisioita varustettuna AppleTV-mediatoistimilla. Videokuvauksen suunnittelu, toteutus, videon käsittely ja purkutilaisuus laittaa opiskelijat perehtymään opiskeltavaan aiheeseen huolellisesti. Lisäksi opiskelijat ovat olleet motivoituneita käyttämään videokuvausta oppimismenetelmänä, koska nykyaikaisen tekniikan käyttö motivoi opiskelijoita.

iPadien muun nykyaikaisen opetusvälineistön käyttöönottoon on liittynyt jonkin verran ongelmia, jotka ovat johtuneet lähinnä oppilaitoksen tietoteknisistä

linjauksista. Koska laitteet ovat hankittu pääosin hankerahoituksella, hankinnoissa on päästy tekemään joustavia päätöksiä. Hankintapäätöksissä ei ole tarvinnut tukeutua oppilaitoksen omiin linjauksiin IT-hankinnoissa, vaan niissä on voitu nojautua puhtaasti pedagogisiin perusteisiin. Oppilaitoksen IT-tuki on linjannut, ettei anna tukea Applen valmistamien tablettietokoneiden käytölle eikä Applen tietokoneiden käyttöuuellekkaan ole auto-osastolle resurssia. Näistä syistä johtuen laitteita opetuksessa käyttävät opettajat ovat pääosin itse opettelleet laitteiden käytön ja ratkoneet niiden käytössä esiin tulleet tekniset ongelmat. Oppilaitoksen IT-tuki on resurssien puutteesta huolimatta silti jonkin verran auttanut laitteiden käyttöönotossa poistamalla esimerkiksi oppilaitoksen verkosta suojauksia, jotka estävät laitteiden täysipainoisen käytön.

3.2 Wikisivuston rakentaminen ja käyttöönotto hankkeessa

Kiltakoulut.fi-hankkeen puitteissa Pirkanmaan ammattiopiston autotekniikan opetuksessa kokeillaan Wikispaces-sivuston käyttöä opiskelijan sähköisenä oppimisalustana (<http://asentajakilta.wikispaces.com>). Wikispaces valikoitui alustaksi siksi, että opetuksesta haluttiin tehdä läpinäkyvää ja alustan haluttiin olevan ilmainen. Sivustosta on haluttu tehdä myös mahdollisimman helppokäyttöinen opiskelijalle ja opettajalle, minkä lisäksi sivuston ulkoasun on haluttu olevan opiskelijaa motivoiva ja oppilaitosta markkinoiva. Aiemmin alustana käytettiin ainoastaan Moodlea, mutta opiskelijat kokevat Moodlen käytön usein vaikeaksi ja pitävät ulkoasua sekavana, mikä antoi syyn kehittää uudenlainen sähköinen oppimisalusta. Moodle on lisäksi suljettu alusta, jolloin esimerkiksi yhteisöllinen tiedon jakaminen eri oppilaitosten ja työelämän välillä on melko vaikeaa. Moodlea käytetään vieläkin rinnan Wikispaces-sivuston kanssa, koska ajoneuvovalmistajilta käyttöön saatu opetusmateriaali ei ole jaettavissa julkisesti. Moodlesta olevaan materiaaliin on linkit suoraan Wikispaces-sivulta, jotta opiskelijan on helppo löytää kaikki tarvittava materiaali yhden sivuston kautta.

Kiltakoulut.fi-hankkeen yhtenä tavoitteena on läpinäkyvä yhteisöllinen ammatillisen tiedon jakaminen oppilaitosten, työnantajien, opiskelijoiden ja jo valmistuneiden opiskelijoiden välillä, ja tässä tehtävässä Asentajakillan Wikispaces-sivusto toimii yhdessä sosiaalisen median kanssa tärkeänä välineenä. Tekemällä opetusta julkiseksi ja läpinäkyväksi saadaan ammatillista tietoa jaettua muihin oppilaitoksiin ja parannettua opetuksen laatua. Tekemällä opetusta tunnetummaksi sosiaalisessa mediassa myös autoalan koulutuksen vetovoimaisuus nuorison keskuudessa saattaa kasvaa.

Wikispaces-sivuston rakentamisen on havaittu olevan melko yksinkertaista, joten koulutuksen järjestämistä sivuston rakentamiseen ei ole katsottu tarpelliseksi. Wikispaces on täysin ilmainen alusta, joten oppilaitokselle ei tule kustannuksia sen käyttämisestä. Sivuston ei myöskään katsota kuuluvan oppilaitokselle eikä oppilaitos siten hallinnoi sitä millään tavalla. Asentajakilta-sivusto on autoalan opettajien yhteiseen tiedon jakamiseen tehty ja siihen liittyvät opettajat saavat tunnukset. Sivuston päivittämisen taustalla on ajatus siitä, että kaikki mitä sinne laitetaan on ilmaisesti kaikkien käytettävissä. Kukaan ei saa rahaa sivuston päivittämisestä, vaan työ hoidetaan yhteisöllisesti.

3.3 Blogit oppimisportfoliona

Pirkanmaan ammattiopiston auto-osastolla opiskelijoiden opinnäytetyönä on vuodesta 2009 saakka toiminut koko opiskelun ajan kerättävä opinnäytetyöportfolio. Portfoliota koostetaan Moodleen, jonne opiskelijat keräävät kaikki opiskelunsa aikana tehdyt harjoitustyöraportit. Moodleen kautta opiskelijoiden portfolioita ei pääse selaamaan muut kuin opiskelija ja opettajat, joten opiskelijan on portfoliolla vaikea esitellä osaamistaan esimerkiksi työnhakutilanteessa. Moodleen koostettava portfolio on käytännössä joukko Word- ja Powerpoint-tiedostoja, joiden avulla on melko vaikea saada yhtenäistä kuvaa opiskelijan osaamisesta ja opiskeluista.

Syksyllä 2012 aloittaneista autotekniikan koulutusohjelman ryhmistä yksi aloitti koostamaan portfoliota blogiin blogger.com-palveluun. Jokainen opiskelija teki

heti opintojensa alussa oman blogin, jonne raportoidaan kaikki harjoitustyöt ja tehdään vapaita opiskeluun liittyviä päivityksiä. Opiskelijat kirjoittavat blogia pääosin iPad-laitteilla, mutta laajemmat raportit kirjoitetaan yleensä tietokoneella. iPadillä blogipäivitykset tehdään Blogger-sovelluksella, jolla kuvan ja tekstin lisääminen onnistuu kätevästi. Opiskelijoiden Google-tunnukset linkittävät myös YouTubeen tallennetut videot blogiin, joten videoiden jako blogissa on helppoa. Kuvassa kolme on yksi esimerkki opiskelijan blogin näkymästä.

Kuva 3. Näkymä opiskelijan blogista

3.4 Sosiaalinen media ryhmänohjauksen välineenä

Asentajakiltaryhmän kanssa ryhmänohjauksen alustana käytetään Facebookin suljettua ryhmää. Ryhmään kuuluvat opiskelijat, opettaja, erityisopettaja, koulutuspäällikkö ja muutama muu opettaja, jotka haluavat selvittää ryhmänohjauksen käytänteitä Facebookissa. Normaaleja ryhmänohjaustunteja ryhmän kanssa ei pidetä käytännössä lainkaan, vaan opettaja ohjaa ryhmää ainoastaan verkossa ja oppituntien aikana tapahtuvalla kanssakäymisellä. Opettaja käyttää ryhmänohjaukseen resursoituja tunteja myös opiskelijoiden yksilölliseen ohjaukseen, joka tapahtuu pääosin kasvotusten. Facebookin käyttö

vapauttaa opettajan aikaa yksilöllisempään ohjaukseen, koska rutiiniasiat hoidetaan Facebookin kautta.

Facebook valittiin ryhmänohjauksen välineeksi siksi, että ryhmän kaikilla opiskelijoilla oli siellä jo profiili ja alusta on ennalta todettu jo toimivaksi. Lähes kaikilla opiskelijoilla on älypuhelin, jossa Facebook on auki jatkuvasti. Kun opettaja laittaa viestin Facebook-ryhmään, niin opiskelija näkee viestin heti puhelimestaan. Opiskelijat, joilla ei ole älypuhelin, käyttävät Facebookia silti päivittäin tietokoneelta.

Asentajakilta-ryhmällä on myös toinen Facebook-ryhmä, joka on kaikille osittain avoin ryhmä. Tämän sivuston kautta ryhmään kuuluvat voivat kertoa tapahtumista ja keskustella ammatillisista asioista. Ryhmään kuuluu opiskelijoiden lisäksi, opettajia, oppilaitoksen johtoa, oppilaitoksesta valmistuneita opiskelijoita ja autoalan yrityksiä. Ryhmä muodostaa keskusteluareenan ja verkoston opiskelijoiden ja työelämän välille. Myös valmistuneiden opiskelijoiden ja alan työnantajien kannustus opiskelijoille ryhmän kautta on merkittävässä roolissa.

4 KILTAKOULUT.FI-HANKKEEN ARVIONTI

Tässä luvussa arvioidaan Kiltakoulut.fi-hankkeeseen liittyvää toimintaa Pirkanmaan ammattiopiston ajoneuvoasentajien koulutusohjelmassa. Hanke on aloitettu elokuussa 2012 ja sen on määrä päättyä joulukuussa 2013, joten tämä arvionti on välikatsaus, jonka avulla kehitetään jo aloitettuja toimintoja.

Toiminnan arvionti perustuu pääosin opiskelijoilta kerättyyn palautteeseen. Palaute kerättiin Asentajakilta-luokan opiskelijoiden suljettuun Facebook-ryhmään tallennetulla lomakkeella (liite 1). Opiskelijat vastasivat kysymyksiin kyselyn tehneelle opettajalleen Facebookin yksityisviestillä. Kysely teetettiin kahdeksalletoista opiskelijalle ja vastausprosentti oli sata. Lisäksi on haastateltu kahta toimintaa läheltä seurannutta autotekniikan opettajaa, joille esitetyt kysymykset ovat samoja kuin opiskelijoille esitetyt. Toiminnan arvioinnissa otetaan huomioon myös luokkaa opettaneen opettajan mielipiteitä ja kokemuksia.

4.1 Nykyaikaisen viestintätekniiikan käyttö opetuksessa

Opiskelijoille tehdyssä kyselyssä kysyttiin mielipiteitä nykyaikaisen viestintätekniiikan käytöstä autoalan opetuksessa (liite 1, kysymys 5). Kysymyksellä haluttiin selvittää opiskelijoiden yleistä mielipidettä laitteiden käytöstä opetuksessa ja sitä, kuinka laitteet ovat tukeneet opiskelijaa oppimisessa. Kysymyksellä selvitettiin myös opiskelijoiden yleistä suhtautumista nykuteknologiaan oppilaitoksessa ja opiskelussa.

Vastauksista nousee esille se, että opiskelijat pitävät viestintälaitteiden käyttöä helppona ja se tekee oppimisesta hausempaa (N=16). Opiskelijat kommentoissaan myös korostavat sitä, että tulevaisuudessa työelämässä on tärkeää osata käyttää erilaisia laitteita ja etsiä tietoa eri paikoista.

”Minusta on hienoa että viestintätekniiikka pyritään pitämään uutena sillä sekin tekee oppimisesta hausempaa ja on tärkeää oppia käyttämään kaikkia tietolähteitä. Se on myös hienoa pystyä näyttämään tulevalle

työnantajalle että osaa käyttää uutta tekniikkaa, se on tärkeää tällä hetkellä ja tulevaisuudessa.”

”Niitä on myös hyvä opetella käyttämään kun eiköhän niidenkin käyttö tule lisääntymään tässä vuosien kuluessa.”

Sen lisäksi, että opiskelijat pitävät laitteiden käyttöä työelämätaitoja kehittävänä, opiskelijat kertovat vastauksissaan, että laitteet lisäävät heidän motivaatiotaan ja laitteet voivat joskus tehdä tylsienkin aiheiden opiskelusta mielisää. Laitteiden käyttöönottoa on opettajan näkökulmasta helpottanut se, että opiskelijoita ei juurikaan tarvitse opettaa käyttämään laitteita ja niiden ohjelmia, vaan tietotekniset laitteet ovat opiskelijoille tuttuja ja he oppivat käyttämään niitä nopeasti lyhyen opastuksen jälkeen. Opettaja antaa ohjeita ja neuvoja laitteen käytöstä ja kertoo esimerkiksi luotettavista tiedonhakukanavista, mutta nuoret keksivät laitteille myös uusia käyttötapoja, joita opettaja ei ole tullut ajatelleeksi. Kuvassa 4 opiskelijat etsivät tietoa iPad-laitteilla.

Kuva 4. Autoalan opiskelijat etsimässä tietoa iPad-laitteilla korjaamontietojärjestelmästä

Laitteiden kuljetettavuus on opiskelijoiden mielestä etu, koska laitteen voi ottaa mukaan työpisteelle ja etsiä tietoa, ottaa kuvia ja tehdä muistiinpanoja juuri käsillä olevaan tehtävään tai ongelmaan liittyen.

”ipadeilla on helppo ottaa kuvia/ videoita ja liittää blogiin ja niillä pystyy selaamaan tietoa esim. autodatasta niin että ei tarvitse koko ajan rampata tietokoneella”

”Varsinkin ipadit ovat tosi käteviä. Ne voi ottaa työpisteelle mukaan ja tarpeen tullen tarkistaa huoltokuvat tai kiristysmomentit.”

Opettajan havaintojen mukaan opiskelijat ottavat nykyisin lähes aina iPadin mukaan työpisteelleen. Eniten iPadejä käytetään korjaamon tietojärjestelmien selaamisen, kun etsitään esimerkiksi kiristysmomenteja pulteille ja luetaan kytkentäkaavioita. Purettaessa monimutkaisia rakenteita opiskelijat usein tekevät purkutyöstä muistiinpanoja ottamalla valokuvia iPadeilla.

Blogien kirjoittamiseen monet opiskelijat pitävät parhaana välineenä iPadia tai älypuhelinta. Erityisesti kuvien lisääminen blogiin mobiililaitteiden blogisovelluksilla on opiskelijoiden kokemuksen mukaan helppoa.

”iPadiit ja älypuhelimet ovat käteviä, koska kuvat on helppo lisätä blogiin. Jos kameralla joutuisi kuvat ottamaan ne joutuisi aina siirtämään muistikortin kautta ja turhaa sählinkiä tulisi liikaa.”

Elokuvien ja lyhyiden videoklippien tekemisen iPadilla opiskelijat (N=12) kokevat hyödylliseksi, koska monen mielestä liikkuvasta kuvasta on helppo hahmottaa esimerkiksi laitteiden toimintaa verrattuna tekstiin.

”Kaikki tällaiset iPadiit sun muut on käytännöllisiä, ja itse ainakin opin videolta näkemällä paremmin kuin lukemalla tekstiä.”

”Videopohjaisissa käyttöohjeissa on se hyvä puoli että ei tarvitse itse lukea ohjetta vaan sen kuulee videolta ja näkee helpommin miten homman pitäisi mennä.”

Opiskelijoiden tekemiä videoihin on myös QR-koodi -linkkejä, joita on liimattu työsalin laitteisiin. Esimerkiksi nelipyöräsuuntauslaitteessa on QR-koodi, jonka opiskelija voi skannata mobiililaitteella ja katsoa avautuvan opiskelijoiden itse tekemän käyttöohjevideon laitteen käytöstä. Melko usein opiskelijat katsovat käyttöohjevideoita myös työsalin televisiosta, joka AppleTV-mediatoistimen kautta on yhteydessä iTunes-videokirjastoon.

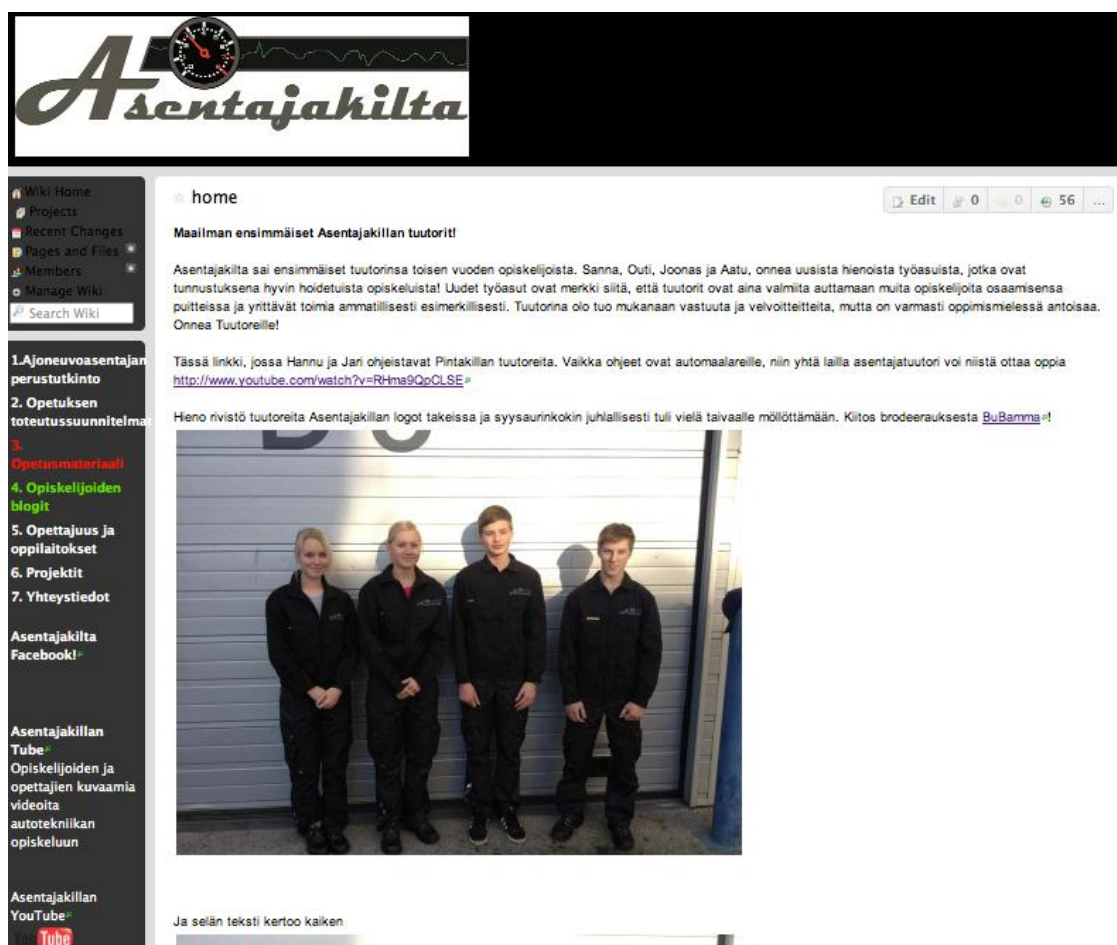
”iPadejen yms. käyttö mielestäni tekee opiskelusta vain mielenkiintoisempaa, sillä oikeastaan kukaan ei ole tottunut siihen että koulussa on mitään tällaisia teknisiä laitteita. Video-ohjeet ovat paljon mielenkiintoisempia kuin "paperilta lukeminen". Oppiminen on myös helpompaa!!”

Kyselyn perusteella mobiililaitteiden avulla on myös helppo seurata sosiaalista mediaa kuten Asentajakilta-wikisivustoa ja Facebookin ryhmänohjausryhmää. Lähes kaikilla opiskelijoilla omat älypuhelimet ovat liitettynä jatkuvasti Facebook-palveluun, joten opettajan sinne laittama viesti tavoittaa aika nopeasti.

”Jos tässä tarkoitetaan facebookia, niin mielestäni erittäin positiivisesti, sillä "kaikilla" kuitenkin on facebook ja käyttävät sitä. Ei Wilmakaan huono asia ole.”

4.2 Wikin käyttö opetuksessa

Kyselyssä esitettiin opiskelijoille kysymys, jossa kehoitettiin arvioimaan Asentajakillan wikisivuston käytettävyyttä sekä sitä, kuinka sivusto on auttanut opiskelussa ja kuinka sivustoa pitäisi kehittää tulevaisuudessa (liite 1, kysymys 2). Kuvassa 5 on sivuston kotivalikon näkymä, jossa näkyy sivuston valikot ja blogityylinen alue, johon päivitetään ryhmän kuulumisia.

Kuva 5. Asentajakilta-sivuston valikkonäkymä

Pääsääntöisesti opiskelijat arvioivat, että wikisivusto on helppo käyttää ja sieltä löytää etsimänsä tiedon (N=14). Mobiililaitteella wikisivuston käyttö saisi muutaman opiskelijan mielestä olla helpompaa (N=2).

”Sivu on helppo Käyttää ja siellä on kätevästi harjoitustehtävät ja muut näkyvillä.”

Opiskelijat painottivat vastauksissaan sitä, että sivuston kautta eri kurssien harjoitustehtävät ovat helposti löydettävissä. Tiedon löytämisen nopeus ja helppous ovat vastausten perusteella nuorille tärkeä asia opiskelussa. Toisaalta muutamat vastaajat olivat sitä mieltä, että sivuston ulkonäköä voisi vielä kehittää huokuttelevammaksi ja silloin sivustolla olisi mukavampi käydä (N=2). Myös linkkien takaa avautuvat uudet linkit olivat joidenkin mielestä sivuston rakenteen kannalta epäselviä ja aiheuttivat hämmennystä (N=2).

”Helppokäyttöinen muuten, mutta joidenkin linkkien takaa paljastuu lisää ja lisää linkkejä, joten joidenkin asioiden löytäminen on vaikeaa. En itse osaisi kyllä paremmin, mutta sivuston ulkonäköäkin voisi parantaa, vaikka ei tuo nyt huonokaan ole.”

Opiskelijat painottivat vastauksissaan myös sitä, että on mukavaa, kun ulkopuolisetkin pääsevät seuraamaan luokan toimintaa sivuston kautta. Opiskelijat pitivät mukavana asiana sitä, että heidän luokan tapahtumia ja harjoitustöitä pääsee sivultolta seuraamaan kaikki kiinnostuneet. Erityisen tärkeinä sivustolla opiskelija pitivät ”Opiskelijoiden blogit” –linkkiä, jonka kautta sivuilla vierailevat löytävät listauksen ryhmän blogeista.

”Sivu on helppo Käyttää ja siellä on kätevästi harjoitustehtävät ja muut näkyvillä. Enpä keksi miten sitä voisi parantaa, mutta luokan kuulumisia voisi päivitellä vähän useamminkin.”

”asentajakillan wiki sivusto on hyvä koska sieltä löytyy tietoa luokasta ja mitä ollaan tehty”

Muutamit opettajat ovat olleet myös jonkin verran kiinnostuneita näyttämään wikin sisältöä autoalan yrityksille. Sivustoa on esitelty korjaamopäällikoille ja asentajille, jotka ovat olleet kiinnostuneita siitä, mitä opiskelijat tekevät oppilaitoksissa. Työssäoppimista valvovat opettajat pitävät mielekkäänä, että he voivat näyttää sivuston sisältöä työssäoppimispaikoilla henkilökunnalle.

4.3 Blogi opiskelijan itsereflektoinnin välineenä

Opiskelijoilta kysyttiin myös sitä, kuinka blogiin kirjoittaminen on auttanut oppimisessa (liite 1, kysymys 3). Vastajia pyydettiin myös vertaamaan blogiin tehtävää opinnäytetyöportfoliota auto-osaston perinteiseen Moodleen koostettavaan portfolioon sekä miettimään mitä hyvää ja mitä huonoa blogissa portfolion pohjana on (liite 1, kysymys 4). Opiskelijat saivat vastata näihinkin kysymyksiin vapaasti kirjoittaen.

Vastausten perusteella opiskelijat ovat ymmärtäneet melko hyvin blogin tarkoituksen itsereflektoinnin välineenä ja nykyaikaisena portfoliona ja vihkona. Opiskelijoiden oli hieman vaikeaa verrata blogia Moodleen koostettavaan portfolioon, koska eivät olleet koskaan sellaista tehneet. Vastaajat kuitenkin olettivat, että Moodleen koostettava portfolio olisi tylsempi eikä sillä saisi omalle amattitaidolle näkyvyyttä kuten julkisella blogilla (N=18).

”On se että opinnäytetyö on helppo sitten jakaa eteenpäin blogin kautta jos haluaa näyttää sitä esim. työnantajalle tai näyttää sukulaisille mitä kaikkea siellä koulussa on tehnyt.”

”Paljon. Se tekee opiskelusta hauskeempaa ja se todella auttaa tajuamaan ja oppimaan kun ensin lukee teorian opiskeltavasta asiasta ja sitten tekee tehtävän ja kirjoittaa sen jälkeen blogiin mitä teki.”

”Blogiin kirjoittaminen vaatii sitä että kertaa käydyt asiat itsekseen ja ne jää paremmin mieleen”

Osa opiskelijoista pitää kuitenkin blogin tekemistä teknisestikin helpompana kuin Moodleen koostettavaa portfolioa ja uskovat blogin olevan mielekkäämpi (N=7).

”Nokun ei olla tehty sinne moodleen vietäviä portfolioita niin voin vain kuvitella kuinka helvetillistä niiden väsäminen olisi, ainakin minulle. Blogit ainakin vaikuttavat paljon paremmalta vaihtoehdolta.”

Opiskelijat ymmärtävät kuinka asioiden opiskelussa auttaa se, että he joutuvat käymään tehdyt asiat vielä uudelleen läpi reflektoidessaan niitä blogiin. Blogiin julkisesti kirjoittamisessa julkaisukynnys on todennäköisesti myös hieman korkeammalla kuin esimerkiksi Moodlen kirjoittaessa. Tekstiin ja asiasisältöön panostetaan enemmän, koska kuka tahansa voi käydä lukemassa blogia. Kun opiskelija joutuu selvittämään asiat blogiin siten, että kuka tahansa tekstiä lukeva ymmärtää, mitä siinä kerrotaan, on kirjoittajan todella tiedettävä mistä kirjoittaa.

”No ainakin siten että täytyy miettiä mitä on tehnyt ja itse yritän kertoa asian niin että normaali ihminenkin ymmärtää. Ja onhan se kivempi kirjoittaa blogiin, kuin wordiin.”

Opiskelijat pitävät blogia hyvänä markkinointivälineenä omalle ammattitaidolleen ja uskovat, että siitä on hyötyä tulevaisuudessa töitä hakiessa. Opettajan kokemusten mukaan opiskelijat seuraavat myös tiiviisti sitä, kuinka monta lukijaa heidän blogillaan ja ovat suuresta lukijamäärästä selvästi ylpeitä. Oman blogin julkisuus ei opiskelijoita pelota, mutta silti suurin osa kirjoittaa blogia nimimerkillä. Kujala (2011) toteaa kuitenkin aiheellisesti, että nimimerkki silti harvoin suojaa yksityisyyttä kovinkaan hyvin (Kujala 2011, 16).

”Eikä kirjoitusmotivaatiota myöskään ainakaan vähennä se, että ainakin minua kiinnostaa blogia seuraavien/lukeneiden ihmisten määrä. Se kuitenkin on suoraa mainosta blogin omistajalle, jolloin kun työn tekee siististi, persoonallisesti ja asiallisesti, siitä ei voi olla muuta kuin hyötyä tulevaisuudessa töitä haettaessa.”

”Blogin kirjoittaminen on helpottanut opiskeluani. Ja blogin kirjoittaminen on myös erittäin hyvä kun hakee töitä. Se kertoo mitä olen tehnyt täällä koulussa ja se antaa etulyönti aseman työhaku tilanteessa ja se kertoo että kuinka pätevä on. Blogin kirjoittaminen on vain hyväksi.”

Jotkut opiskelijat pitävät tärkeänä myös sitä, että voivat näyttää blogiaan kavereille (N=6). Kotiväenillan palautteen perusteella myös huoltajat ovat kiinnostuneita blogeista ja seuraavat niiden kautta, mitä koulussa tapahtuu. Huoltajat ovat myös jonkin verran kyselleet, onko heidän opiskelijansa blogi edistynyt suunnitellusti ja pitäisikö sitä kirjoittaa enemmän kotona.

”Huonoa en keksi sitten lainkaan. Hyvää siinä on se että voi jakaa opiskeluaan ystävilleen ja perheenjäsenilleen. [...] on mahdollisuus lukea opiskeluideni edistymisestä netissä. Lisäksi hyvää siinä on se että kun sinulla on lukijoita se motivoi enemmän kirjoittamaan tekemisistään ja niin myös oppii vahingossakin asioista enemmän.”

Muutamalla opiskelijalla on alkuun ollut vaikeuksia blogin käyttöliittymän kanssa (N=2). Opiskelijat, joilla on blogin kanssa ollut vaikeuksia eivät vapaa-aikanaan juurikaan käytä tietokonetta, joten tietotekniset taidot ovat lähes kokonaan koulun opetuksen varassa. Opiskelijat eivät silti ole tunteneet vaikeuksien olevan ylitsepääsemättömiä ja ovat myöhemmin kehittyneet tietoteknisiltä taidoiltaan blogin avulla. Opettajille tämä on hyvä muistutus siitä, että kaikilla nuorilla tietotekniset taidot eivät ole samalla tasolla.

”Blogin kirjoittaminen vaatii paljon harjoittelua, mutta on varmasti helppoa kun sen oppii. Blogin kirjoitus on minulle kuin kirjoittaisi muistiinpanoja, koska siinä joutuu kertaamaan teoriassa ja käytännössä opittuja asioita. Mielestäni tämä on vain positiivinen asia ja hyväksi opiskelulleni.”

4.4 Hankkeen vaikutus opiskeljan arkeen

Opiskelijoilta kysyttiin myös sitä, kuinka he kokevat Asentajakilta-hankkeen mukanaan tuoman toiminnan vaikuttaneen käsityksiin opiskelusta ja siinä käytettävistä opetusmenetelmistä (liite 1, kysymys 1). Kysymyksellä haluttiin erityisesti selvittää sitä, miltä opiskelijasta tuntuu olla mukana hankkeessa osaltaan vaikuttamassa opetuksen kehittämiseen. Lisäksi vastaajilta kysyttiin, mitä muuta he haluavat sanoa opetuksesta (liite 1, kysymys 6).

Opiskelijoilla oli yhteinen mielipide siitä, että on kiinnostavaa olla mukana uudessa toiminnassa (N=17) ja he selvästi tuntevat olevansa rakentamassa itsekin uudenlaista koulua.

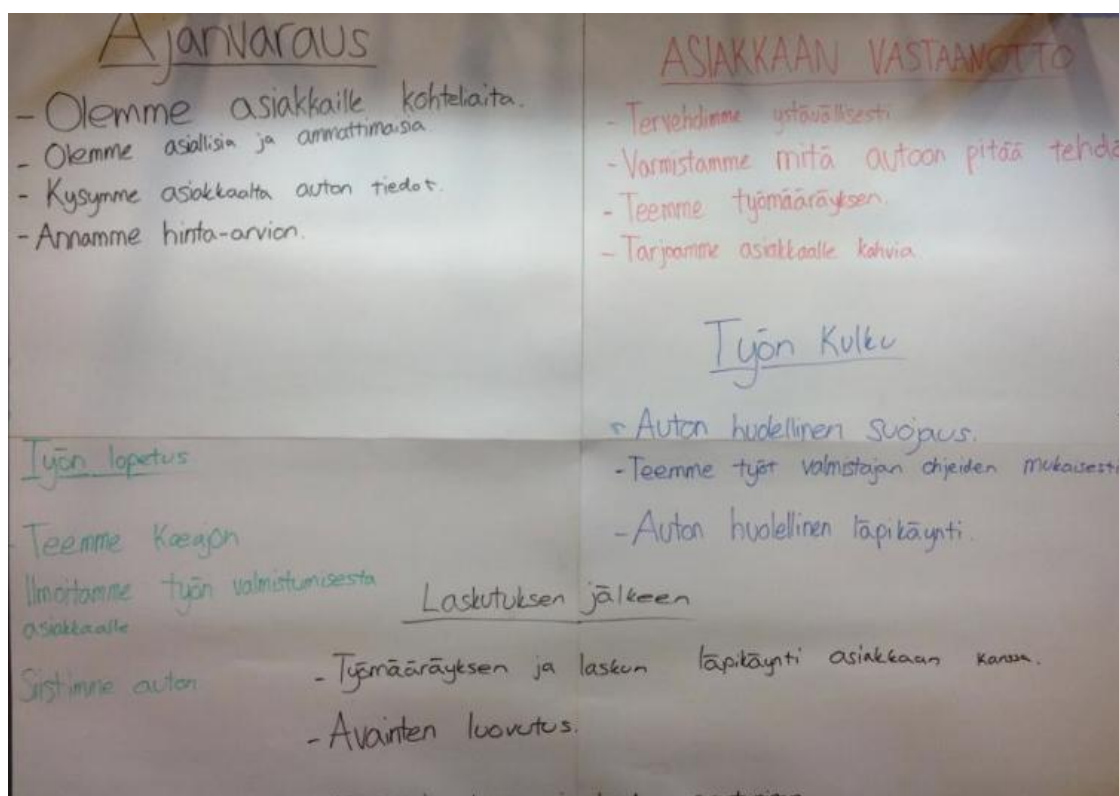
”Mielestäni on hyvä että opiskeluun tuodaan jotain tällaista uutta, koska kaavoihin kangistuminen on todella tylsää ja tällaisissa uusissa jutuissa on mukava olla mukana!”

Opiskelijat nostivat vastauksissaan esille myös sen, että heidän mielestään on työelämätaitojen kannalta hyvä, että saavat työskennellä oppilaitoksessa yrittäjämäisesti (N=10). Kuvassa 6 on esitetty opiskelijoiden suunnittelema ja kirjoittama korjaamon toimintaprosessin kuvaus, jonka tekemisen muutama

(N=5) kysymyksiin vastaaja kertoi olevan hyvä esimerkki siitä, kuinka koulussa voi opiskelijan motivoida yrittäjämäiseen työskentelyyn.

”Asentajakilta on tosi hyvä lisä perus opiskeluun koska opitaan paljo enemmän millasta oikee työ on asiakkaiden kanssa ja projektien teko on hyvä lisä myös.”

” Se on vaikuttanut positiivisesti. Mulla on kavereita normaaleilla luokilla ja niiden touhu ei kuulosta yhtä mukavalta kuin meidän. Ymmärtääkseni muut luokat eivät ole yhtä paljon hallissa kuin me. Musta se on kumminkin hyvä, koska helpommin sitä oppii kun saa tehdä. Opimme myös enemmän korjaamojen toiminnasta, kun itse toteutamme omaa toimintaprosessia.”

Kuva 6. Opiskelijoiden suunnittelema korjaamon toimintaprosessi

Muutama vastaaja oli myös sitä mieltä, että hankkeen mukana tuoma julkisuus saa heidät ottamaan enemmän vastuuta tekemisestä ja osaksi myös hankkeen onnistumisesta (N=6). Opiskelijat pitävät tärkeänä sitä, että saavat enemmän vastuuta ja voivat olla oppilaitoksensa käyntikortteina ulkomaailmaan (N=8).

”Koen Asentajakillan tuovan julkisuutta opiskeluun ja sitä kautta myöskin vastuuta opiskelijoille hankkeen onnistumisesta.”

”normaalia opiskelua mutta saadaan enemmän vastuuta ja olemme koulun ”käyntikortteina””

Myös hankkeessa mukana oleminen ja erityisesti uusien menetelmien testaaminen pilottiryhmänä vaikuttaa kyselyn perusteella ainakin joidenkin opiskelijoiden motivaatioon (N=3). Eräs opiskelija totesi seuraavaa:

”Se on hieman erilaisempaa kuin normaali, ja kun me olemme ensimmäinen luokka tässä hankkeessa, niin se luo omanlaista motivaatiota touhuun”

5 YHTEENVETO

Selvityksen perusteella Asentajakilta-hankkeen mukana tuoma toiminta on pääsääntöisesti miellyttänyt opiskelijoita ja he tuntevat hankkeessa mukanaolon motivoivan enemmän opiskeluun. Opiskelijat tuntevat vastuuta hankkeen onnistumisesta ja pitävät itseään oppilaitoksen käyntikorttina ulkomaailmaan. Hankkeen mukanaan tuoma malli, toimii kyselyn perusteella selvästi opiskelijan yrittäjämäisen työskentelyn painottamisesta.

Nykyaikaisen viestintätekniikan ja -välineiden käyttö opetuksessa on selvityksen perusteella saanut hyvän vastaanoton opiskelijoiden keskuudessa. Opiskelijat pitävät Facebookia hyvänä välineenä ryhmänohjaukseen ja Asentajakilta-toiminnan markkinoimiseen. Facebookin tekee opiskelijoiden mielestä hyväksi välineeksi erityisesti se, että lähes kaikki ovat sen kautta tavoitettavissa melkein milloin vaan. Älypuhelimien ja tablettitietokoneiden käyttö opetuksessa on selvityksen mukaan opiskelijaa motivoivaa ja niiden käyttöä pidetään helppona. Laitteita pidetään hyvinä erityisesti tiedonhaussa, valokuvaamisessa, videomateriaalin tuottamisessa ja bloginpäivittämisessä. Opiskelijoiden mielestä on hienoa, että oppilaitoksessa käytetään nykyaikaisia laitteita ja he saavat olla mukana kehittämässä niiden käyttöä opetuksessa. Mobiililaitteilla tuotettu videomateriaali on selvityksen perusteella opiskelijoiden mielestä erityisen hyvä väline tekniikan opetuksessa. Myös videoiden tekeminen opiskelijoiden toimesta koettiin hyödylliseksi ja hyväksi opiskelutekniikaksi.

Opiskelijat ovat tyytyväisiä Asentajakilta-wikisivustoon, mutta haluaisivat, että sen ulkoasua kehitetään edelleen. Wikisivusto koetaan selkeäksi ja siellä oleva tieto löytyy hyvin. Wikisivustolle päivitettäviä luokan kuulumisia opiskelijat pitävät mukavana lisänä ja haluaisivat, että kuulumisia päivitettäisiin useammin. Kyselyssä olisi ollut hyvä kysyä sitä, että haluaisivatko opiskelijatkin tuottaa materiaalia wikiin ja millaista.

Vastaajat pitivät blogia pääsääntöisesti hyvänä itsereflektoinnin välineenä autoalan opiskelijalle. Muutama opiskelija tunsu blogin päivittämisen vaikeaksi, mutta arvioi silti Moodleen koostettavan portfolion olevan vähintään yhtä vaikea tehdä.

Blogia pidettiin motivoivana, koska sitä käy lukemassa opiskelukaverit ja myös koulun ulkopuoliset ihmiset. Blogia pidettiin myös tärkeänä oman osaamisen esittelyvälineenä tulevaisuudessa työn haussa.

Nykyajan yhteiskunta painostavat ihmisiä pysymään trendin mukana. Ja yksi tämänpäivän trendeistä on mobiilisuus. Mobiilisuus näkyy mobiililaitteiden ja mobiilisovelluksen määrien kasvussa. Myös teknologian kehityksellä on vaikutus trendeihin. Ennen kannettavat tietokoneet olivat muodissa, mutta nykyisin pienemmät ja kevyemmät tablettitietokoneet valtaavat markkinoita.

Verkko ja sosiaalinen media ovat yrityksille tärkeitä viestintäkanavia. Yritykset reagoivat nopeasti toimintaympäristön muutoksiin. Monella yrityksellä on esimerkiksi Facebook sivustot, jossa mainostavat tuotteitansa. Mutta miten on oppilaitosten kanssa, opetetaanko oppilaitoksissa pärjäämään tulevaisuuden työelämässä? Yritysten tavoitteena on tuottaa voittoa, joten niiden pitää pysyä trendien mukana. Mutta miten käy koulumaailmassa sellaisten ihmisten, jotka eivät ole teknologiaorientoituja? Nuoret opiskelijat pääsevät yleensä helposti mukaan trendeihin ja uusien teknologioiden saloihin, mutta entä vanhemmat opiskelijat?

Mobiiliopetus ja sen hyödyntämien vaatii opettajalta melko paljon osaamista. Opettajan pitää hallita käytettävät laitteet ja teknologia, sekä järjestää opetus siten, että se on järkevää pedagogisesti ja motivoi opiskelijoita. Opiskelijoiden ei tulisi joutua käyttämään paljon aikaa laitteiden ja välineiden opiskeluun, vaan oppilaitoksissa pitäisi pystyä keskittymään substanssin oppimiseen. Opettajan pitää ottaa myös kantaa siihen, opetetaanko aina uuden teknologian ehdoilla, vai toimiiko joissakin tehtävissä esimerkiksi kynä ja paperi paremmin. Opettejan on otettava huomioon opetuksen suunnittelussa se, että onko opetus laitelähtöistä vai ei. Opettajan on huomioitava, että mitä tehdä jos laitekanta vanhenee ja laantuuko opiskelijoiden kiinnostus, jos laitteet eivät toimikaan odotetulla tavalla. Kysymyksiä aiheuttaa myös mobiililaitteiden akkujen kestävyys ja kuinka laitteet kestävät kulutusta?

Sosiaalinen media ja muun muassa blogit tarjoavat paljon vaihtoehtoja opetukselle. Sosiaalinen mediassa korostuu yhteisöllisyys, mutta myös

itseohjautuvuus, koska vastuu oppimisesta voi siirtyä oppijalle itselleen. Lisäksi kirjoitetun tiedon julkisuus voi aiheuttaa paineita, koska kirjoittaminen ei ole kaikille luontevaa. Sosiaalinen median käyttö opetuksessa tuo myös mahdollisuuksia, joita tässäkin työssä on esitelty.

Mobiilimaailma on tullut jäädäkseen ja se tekee myös tuloaan opetukseen. Mobiililaitteet ovat osa opetusta ja niitä tullaan käyttämään opetuksessa ja oppimisessa. Oppilaitosten on pysyttävä mukana kehityksessä, mutta millä ehdoilla? Opetus ja oppiminen eivät saa kärsiä uuden teknologian käyttöönotosta, vaan teknologian on aina palveltava oppimista.

LÄHTEET

Heikkilä, T. 2010. Tilastollinen tutkimus. Helsinki: Edita.

Kallilala, E., Toikkanen, T. 2012. Sosiaalinen media opetuksessa. 2012. Finn Lectura.

Koli, H. 2008. Verkko-ohjauksen käsikirja. Saarijärvi: Saarijärven Offset Oy

Kujala, H. 2011. "Ei mua pelota se, että musta tiedetään niin paljon". Blogin perustaminen yksityisyyden säilyttämisen näkökulmasta. Kemi-Tornion Ammattikorkeakoulu. Viestinnän koulutusohjelma. Kulttuurialan opinnäytetyö.

Löyttyniemi, R. 2012. Varokaa Y-sukupolvea. Luettu 23.10.2012
<http://opettajatv.yle.fi/blogi/reissuvihko/varokaa-y-sukupolvea>

Mobiiliopas. Luettu 23.10.2012
<https://sites.google.com/site/avomobiiliopas/opetus-ja-opiskelu>

Opetushallitus. 2004. Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet. Luettu 24.10.2012
http://www.oph.fi/saadokset_ja_ohjeet/opetussuunnitelmien_ja_tutkintojen_perusteet/perusopetus

Oppimisympäristö. Wikipedia. Luettu 23.10.2012
<http://fi.wikipedia.org/wiki/Oppimisymp%C3%A4rist%C3%B6>

Sosiaalinen Media. Wikipedia. Luettu 23.10.2012
http://fi.wikipedia.org/wiki/Sosiaalinen_media

Vesterinen, P. Eri sukupolvet aikuiskoulutuksen asiakkaina. Luettu 23.10.2012.
http://www.puv.fi/fi/events/aipa2012/vesterinen_aipa_pe_0106_2012_eri_sukupolvet_aikuiskoulutuksen_asiakkaina.pdf

Vesterinen, P., Suutarinen, M. (toim.) 2011. Y-sukupolvi työ(elämä)ssä. Vantaa: Hansaprint.

LIITTEET

LIITE 1

[Kysymyssarja Facebookissa]

1) Miten koet Asentajakiltahankkeen mukana tuoman toiminnan vaikuttaneen käsityksiisi opiskelusta ja siinä käytettävistä opetusmenetelmistä ?

2) Arvioi Asentajakillan wiki- sivustoa sen käytettävyyden kannalta. Miten olet sen kokenut auttavan opiskelua ja miten kehittäisit sitä?

3) Millä tavalla blogiin kirjoittaminen on edistänyt sinun oppimista?

4) Vertaa blogiin tehtävää opinnäytetyöportfoliota auto-osaston perinteiseen moodleen koostettavaan portfolioon, mitä hyvää ja mitä huonoa siinä olet kokenut?

5) Mitä mieltä olet nykyaikaisen viestintätekniikan käytöstä autoalan opetuksessa? Miten opetuksessa käytettävät opetusvälineet ovat tukeneet oppimisessa? (iPadi, älypuhelimet, videopohjaiset käyttöohjeet ja niin edelleen)

6) Mitä muuta haluat sanoa opetuksesta?

Kiitos vastauksista